

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол вченої ради НУВГП
29.04.2016 № 4.

Голова вченої ради НУВГП

В.С. Мошинський

**СИСТЕМА ТА ПРОЦЕДУРИ
ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
У НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА
ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

**1. Принципи, завдання та напрями
внутрішнього забезпечення якості вищої освіти**

Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності у Національному університеті водного господарства та природокористування (далі – НУВГП) базується на прийнятому 01 липня 2014 року Законі України «Про вищу освіту», нормативно-правових документах Міністерства освіти та науки України та Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в європейському просторі вищої освіти (ESG), ухвалених Міністерською конференцією в Єревані, 14-15 травня 2015 року.

Основні завдання щодо забезпечення якості вищої освіти визначені «Концепцією освітньої діяльності та розвитку Національного університету водного господарства та природокористування», ухваленою вченою радою НУВГП (протокол № 9 від 01 липня 2015 р., п.3).

Колектив НУВГП бачить свою *місію* у наданні якісної доступної освіти впродовж життя, яка розвиватиме здібності, формуватиме гуманістичне світосприйняття, мотивацію до побудови громадянського суспільства та сприятиме творчій самореалізації особистості кожного працівника університету, його студентів і викладачів.

В основі забезпечення якості освітньої діяльності лежать такі *принципи*:

- 1) НУВГП несе основну відповідальність за якість своїх освітніх послуг та забезпечення цієї якості;
- 2) система забезпечення якості реагує на розмаїтість систем вищої освіти, навчальних закладів, програм і студентів;
- 3) система забезпечення якості підтримує розвиток культури якості;
- 4) система забезпечення якості враховує потреби та очікування студентів, а також інших залучених сторін.

Створення й впровадження системи якості освіти проводиться одночасно за такими напрямками:

- формалізація політики, стратегічних напрямків розвитку й цілей у сфері якості;
- створення організаційної структури системи забезпечення якості, що враховуватиме максимальне залучення співробітників і студентів, громадськості;
- навчання різних категорій персоналу теорії й практики застосування менеджменту якості в освіті;
- визначення процедур системи якості та структури документування.

2. Стандарти внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

2.1. Політика забезпечення якості

Навчальні заклади повинні мати оприлюднену політику забезпечення якості, яка буде частиною їхнього стратегічного управління. Внутрішні сторони повинні розробляти і втілювати цю політику через належні структури і процеси, залучаючи при цьому зовнішні сторони.

2.2. Розробка та затвердження програм

Навчальні заклади повинні мати процедури розробки і затвердження своїх програм. Програми мають бути розроблені відповідно до встановлених цілей і очікуваних навчальних результатів. Кваліфікація, що здобувається внаслідок опанування програми, повинна бути чітко сформульована і роз'яснена, а також відповідати належному рівню в національній кваліфікаційній рамці вищої освіти і, відповідно, в Рамці кваліфікацій Європейського простору вищої освіти.

2.3. Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання

Навчальні заклади повинні забезпечувати таке викладання програм, що заохочує студентів до активної участі у творенні навчального процесу, і таке оцінювання студентів, що відображає цей підхід.

2.4. Зарахування, навчання, визнання кваліфікацій і сертифікація студентів

Навчальні заклади повинні систематично застосовувати заздалегідь визначені та оприлюднені правила щодо всіх фаз студентського циклу, як то зарахування, навчання, визнання кваліфікацій і сертифікація студентів.

2.5. Викладацький склад

Навчальні заклади повинні пересвідчуватися в компетентності своїх викладачів. Вони мають застосовувати справедливі та прозорі процедури набору і розвитку викладацького складу.

2.6. Навчальні ресурси та підтримка студентів

Навчальні заклади повинні мати достатнє фінансування навчальної та викладацької діяльності, забезпечувати наявність адекватних і загальнодоступних навчальних ресурсів і підтримку студентів.

2.7. *Управління інформацією*

Навчальні заклади повинні збирати, аналізувати та використовувати необхідну інформацію для ефективного управління своїми програмами, іншими видами діяльності.

2.8. *Публічна інформація*

Навчальні заклади повинні оприлюднювати чітку, точну, об'єктивну, актуальну, доступну інформацію про свою діяльність, зокрема, про свої програми.

2.9. *Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм*

Навчальні заклади повинні моніторити та періодично переглядати свої програми, забезпечуючи їх відповідність зазначеним цілям, а також потребам студентів і суспільства. У результаті такого перегляду має відбуватися безперервне вдосконалення програм. Про будь-які зміни, заплановані чи втілені внаслідок цього процесу, слід повідомляти усім зацікавленим сторонам.

2.10. *Циклічне зовнішнє забезпечення якості*

Навчальні заклади повинні на циклічній основі проходити процес зовнішнього забезпечення якості відповідно до «Стандартів і рекомендацій».

3. **Процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти**

Метою процедур забезпечення якості є зростання конкурентоздатності НУВГП за рахунок високої якості процесів та ресурсів, сучасної моделі управління ними.

Об'єктами системи управління якістю є основні та допоміжні процеси й їх етапи (зокрема навчальна діяльність, наукова діяльність, підготовка кадрів вищої кваліфікації (аспірантура та докторантура) тощо), ресурси (людські, матеріально-технічні, фінансові, інформаційні тощо), продукти та результати (випускники, наукова і науково-технічна продукція фундаментальних та прикладних наукових досліджень, документована інформація, соціальний та діловий імідж університету тощо) та безпосередньо система управління на всіх рівнях (університет, навчально-наукові інститути, коледжі та технікуми, філії, кафедри, інші структурні підрозділи).

Впровадження й сертифікація системи забезпечення якості НУВГП передбачає удосконалення діяльності й структури керування університетом. Для координації робіт із внутрішнього забезпечення якості в університеті створено відділ якості освіти (рис.)

До основних завдань відділу належать:

1. Визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти в НУВГП.
2. Здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм.
3. Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників університету та регулярне оприлюднення

Рис. Спрощена схема взаємодії відділу якості освіти із іншими підрозділами НУВГП та ВНЗ

результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті НУВГП та в будь-який інший спосіб.

4. Забезпечення відповідної кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників.

5. Створення необхідних локальних нормативно-правових актів для організації та забезпечення освітнього процесу.

6. Забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації.

Функції відділу:

1. Поточне та перспективне планування роботи відділу.
2. Розробка пропозицій та організація і проведення моніторингових заходів на поточний навчальний рік.

3. Підготовка організаційно-розпорядчої документації з питань, що стосуються діяльності відділу.

4. Ознайомлення та аналіз системи забезпечення якості освітніх процесів у вітчизняних та зарубіжних вищих навчальних закладах.

5. Підготовка узагальнених інформаційно-аналітичних матеріалів щодо питань якості освіти.

6. Надання консультативної та науково-методичної допомоги з питань якості освіти суб'єктам освітнього процесу.

7. Інформування учасників освітнього процесу та громадськості про стан якості освіти в університеті.

8. Підготовка та змістове наповнення веб-сторінки відділу на сайті університету.

9. Визначення основних тенденцій зміни кількісних і якісних показників на основі аналізу моніторингу навчальних досягнень студентів відповідно до вимог ринку праці.

10. Підготовка пропозицій щодо усунення недоліків, виявлених під час моніторингових перевірок.

11. Розробка нормативно-методичного забезпечення системи контролю якості освіти.

12. Розробка пропозицій щодо критеріїв, чинників та показників якості освіти.

13. Організація і проведення анкетування студентів і викладачів з питань якості освіти.

14. Внесення пропозицій щодо удосконалення системи комплексного рейтингування викладачів університету.

15. Розробка рекомендацій для прийняття управлінських рішень за результатами аналізу якості освіти.

16. Участь у науково-практичних, навчально-методичних конференціях, семінарах та тренінгах з питань якості освіти.

17. Підготовка щорічного звіту за підсумками роботи відділу.

18. Вивчення та узагальнення досвіду інших ВНЗ з питань якості освіти.

19. Взаємодія та співпраця з провідними ВНЗ, МОН України, відділами управління якістю освіти.

Начальником відділу призначено доцента, к.т.н. Корбутяка В.І.

Із 12 квітня 2016 року Корбутяк В.І. проходить підвищення кваліфікації за курсом «Моніторинг якості освіти та управління знаннями в організації» в Інституті післядипломної освіти НУВГП та у Międzynarodowy Instytut Innowacji Nauka-Edukacja-Rozwój, Warszawa, Europejskie Forum Prawa i Edukacji, Warszawa за програмою «Якість освіти у Європейському Союзі: застосування кращого досвіду в Україні» (06-11. 2016).

До роботи над створенням та розвитком системи забезпечення якості освіти у НУВГП залучається, професор, к.е.н. Зубілевич С.Я., яка 2008 року отримала сертифікат внутрішнього аудитора систем із управління якістю у Краківській політехніці (Польща).

25 квітня 2016 р. наказом ректора (№ 212) «Про забезпечення освітнього процесу НУВГП внутрішніми нормативними документами» визначено порядок розроблення та подальшої актуалізації внутрішніх нормативних документів – додатків до Положення про організацію освітнього процесу в НУВГП – для забезпечення якості вищої освіти відповідним Європейським стандартам. Ці документи визначають процедуру впровадження системи якості освіти.

**Перелік документів НУВГП
щодо внутрішнього забезпечення якості освіти за
Європейськими стандартами**

1. Політика забезпечення якості
<p>Статут НУВГП Концепція освітньої діяльності та розвитку Положення про організацію освітнього процесу Порядок залучення роботодавців до освітнього процесу</p>
2. Розробка та затвердження програм
<p>Положення про організацію освітнього процесу Положення про робочу програму навчальної дисципліни Положення про проведення практики Положення про навчання за декількома освітніми програмами Положення про робочий навчальний план Положення про кваліфікаційний екзамен Положення про захист кваліфікаційних робіт Порядок запровадження нових та скасування діючих спеціальностей</p>
3. Студентоцентричне навчання, викладання та оцінювання
<p>Положення про організацію вибору навчальних дисциплін варіативної складової навчальних планів Положення про індивідуальний навчальний план студента Положення про освітні програми Положення про робочу програму навчальної дисципліни Порядок організації самостійної роботи студента Порядок виконання індивідуальних завдань студента Положення про поточний контроль навчальних досягнень студента. Положення про семестровий контроль навчальних досягнень студента Порядок організації та оцінювання навчальних досягнень студентів Положення про екзаменаційну комісію</p>
4. Зарахування, навчання, визнання кваліфікацій і сертифікація студентів
<p>Правила прийому до Університету Порядок проведення вступного фахового випробування Положення про планування навчального часу студента Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Порядок про диференційоване вивчення іноземних мов. Положення про організацію фізичного виховання Положення про видачу власних документів про вищу освіту Положення про видачу спільних дипломів Положення про видачу подвійних дипломів Порядок видачі документів про освіту з відзнакою Порядок оплати за навчання Положення про працевлаштування випускників</p>

Положення про організацію післядипломної освіти Положення про викладання іноземними мовами Порядок встановлення форм освітнього процесу Порядок встановлення видів навчальних занять Порядок організації самостійної роботи студента Порядок виконання індивідуальних завдань студента Положення про поточний контроль навчальних досягнень студента. Положення про семестровий контроль навчальних досягнень студента
5. Викладацький склад
Порядок заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників Положення про планування робочого часу викладача
6. Навчальні ресурси та підтримка студентів
Статут НУВГП Положення про організацію освітнього процесу Положення про надання додаткових платних послуг Положення про організацію навчання осіб з особливими освітніми потребами Положення про працевлаштування випускників Порядок залучення роботодавців до освітнього процесу Положення про повторну передачу державних екзаменів та повторне вивчення навчальної дисципліни Порядок оплати за навчання
7. Управління інформацією
Статут НУВГП Концепція освітньої діяльності та розвитку НУВГП Веб-сайт НУВГП
8. Публічна інформація
Веб-сайт НУВГП
9. Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм
Положення про організацію освітнього процесу в НУВГП Положення про навчальний план спеціальності Положення про робочий навчальний план Положення про робочу програму навчальної дисципліни Положення про організацію вибору навчальних дисциплін варіативної складової навчальних планів Положення про індивідуальний навчальний план студента

29 квітня 2016 року рішенням вченої ради НУВГП (протокол № 4) затверджено Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування.

Розробив:

начальник відділу
якості освіти

В.І.Корбутяк